

Що таке угода про визнання винуватості та які її наслідки?

Угода про визнання винуватості – оформлена відповідно до вимог КПК (ст. 472) домовленість, за якою прокурор та підозрюваний, обвинувачений досягають згоди про повне та беззастережне визнання підозрюваним чи обвинуваченим своєї винуватості, про обов'язки підозрюваного чи обвинуваченого щодо співпраці у викритті кримінального правопорушення, вчиненого іншою особою (якщо це питання підіймається в рамках домовленості), а також про наслідки, які настануть для підозрюваного чи обвинуваченого в результаті укладення угоди (про міру покарання або звільнення особи від кримінальної відповідальності з випробуванням).

Укладаючи угоду про визнання винуватості, особа беззастережно визнає свою вину і погоджується на призначення узгодженого покарання, відмовляючись, таким чином, від права на судовий розгляд своєї справи, під час якого прокурор повинен довести вину особи.

Угода про визнання винуватості може бути укладена в провадженні щодо злочинів різних ступенів тяжкості (**кримінальних проступків, злочинів невеликої і середньої тяжкості та у кримінальному провадженні у формі приватного обвинувачення (ч. 3 ст. 469)**), внаслідок яких шкода завдана лише державним чи суспільним інтересам. Не допускається укладення такої угоди у кримінальному провадженні, в якому бере участь потерпілий.

В угоді має бути чітко зазначено: кваліфікацію злочину, беззастережне визнання підозрюваним/обвинуваченим своєї винуватості у вчиненні кримінального правопорушення, обов'язки підозрюваного чи обвинуваченого щодо співпраці у викритті кримінального правопорушення, вчиненого іншою особою (якщо відповідні домовленості мали місце), узгоджене покарання та згода підозрюваного/обвинуваченого на його призначення. Підозрюваний або обвинувачений повинен особисто підписати угоду про визнання винуватості.

Укладення угоди про визнання винуватості може ініціюватися в будь-який момент після повідомлення особі про підозру до виходу суду до нарадчої кімнати для ухвалення вироку.

Важливо те, що у разі недосягнення згоди про укладення угоди факт її ініціювання і твердження, які були зроблені з метою її досягнення, не можуть розглядатися як відмова від обвинувачення або як визнання своєї винуватості.

Наслідком укладення та затвердження угоди про визнання винуватості для підозрюваного, обвинуваченого є, по-перше, обмеження його права оскарження.

Вирок на підставі угоди про визнання винуватості може бути оскаржений лише з таких підстав:

- ✦ призначення судом суворішого покарання, ніж було узгоджено сторонами;
- ✦ ухвалення вироку без згоди особи на призначення покарання;
- ✦ невиконання судом вимог, встановлених частинами 4, 6, 7 ст. 474 КПК, у т. ч. нероз'яснення особі наслідків укладення угоди.

По-друге, наслідком укладення та затвердження угоди про визнання винуватості для підозрюваного чи обвинуваченого є його **відмова від реалізації певних прав:**

- ✦ права на судовий розгляд, під час якого прокурор зобов'язаний довести кожну обставину щодо кримінального правопорушення, у вчиненні якого обвинувачують особу;
- ✦ права допитати під час судового розгляду свідків обвинувачення, подати клопотання про виклик свідків і подати докази, що свідчать на користь особи (абзаци 1, 4 п. 1 ч. 4 ст. 474 КПК).

Координаційний центр з надання правової допомоги

Ця публікація здійснена за підтримки американського народу, наданої через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) в рамках Проєкту «Справедливе правосуддя».

ЩО ТАКЕ УГОДА ПРО ВИЗНАННЯ ВИНУВАТОСТІ ТА ЯКІ ЇЇ НАСЛІДКИ??

ЩО ТАКЕ УГОДА ПРО ПРИМИРЕННЯ І КОЛИ ВОНА МОЖЕ БУТИ УКЛАДЕНА?

Що таке угода про примирення і коли вона може бути укладена?

Угода про примирення як своєрідний компроміс укладається між потерпілим та підозрюваним чи обвинуваченим і виражає їхню спільну домовленість про розмір шкоди, завданої злочинцем, порядок та характер її відшкодування, міру покарання для підозрюваного/обвинуваченого або звільнення від його відбування з випробуванням тощо (ст. 471 КПК). Ніхто не може змусити цих учасників кримінального провадження укласти угоду про примирення, так само як слідчий, прокурор не мають права перешкоджати її укладенню.

Угоду про примирення може ініціювати як потерпілий, так і обвинувачений/підозрюваний від моменту повідомлення особі про підозру до моменту виходу суду до нарадчої кімнати для ухвалення рішення. Угода може бути укладена як під час досудового розслідування (ч. 1 ст. 474), так і під час судового провадження (ч. 3 ст. 474).

Її можна укласти у кримінальних провадженнях щодо злочинів невеликої чи середньої тяжкості, а також у випадках, коли кримінальне провадження здійснюється у порядку приватного обвинувачення (ч. 3 ст. 469) – незалежно від ступеня тяжкості.

Належність злочину до того чи іншого ступеня тяжкості визначається з використанням ст. 12 КК залежно від виду та міри покарання, яке передбачається за вчинення цього злочину.

Угода про примирення може бути укладена і тоді, коли її сторонами (стороною) є неповнолітні(й). У цьому випадку угода укладається за участю законних представників (ст. 59 КПК) і захисників (адвокатів) неповнолітніх. Якщо при цьому неповнолітній досяг 16-річного віку, він має право укласти угоду про примирення самостійно, але за наявності згоди його законного представника. Якщо ж неповнолітній не досяг 16-річного віку, то угоду про примирення за його згодою укладає його законний представник. Про те, що неповнолітній надав згоду, його законний представник обов'язково повинен зазначити в угоді про примирення (п. 1 Листа Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільних і кримінальних справ «Про деякі питання здійснення кримінального провадження на підставі угод» від 15 листопада 2012 р.).

Обидва види угод можуть бути укладені після того, як особі повідомили про підозру, і до моменту виходу суду до нарадчої кімнати для ухвалення рішення (тобто можлива ситуація, коли обвинувачений укладе угоду із прокурором або потерпілим під час свого останнього слова на судовому розгляді). Укладена сторонами угода про примирення або угода про визнання винуватості перевіряється у судовому засіданні. Якщо суд переконується, що «укладення угоди сторонами є добровільним, тобто не є наслідком застосування насильства, примусу, погроз або наслідком обіцянок чи дії будь-яких інших обставин, ніж ті, що передбачені в угоді», він затверджує угоду своїм вироком.

Терміни у цьому буклеті вживаються у такому значенні:

- **потерпілий** — особа, якій кримінальним правопорушенням завдано моральної, фізичної чи майнової шкоди;
- **підозрюваний** — особа, яка на стадії досудового провадження підозрюється слідчим чи прокурором у вчиненні кримінального правопорушення;
- **обвинувачений** — особа, яка на стадії судового провадження обвинувачується у вчиненні кримінального правопорушення;
- **злочин** — вид кримінального правопорушення, передбачений Кримінальним кодексом України;
- **законний представник** — батьки (усиновлювачі), опікуни чи піклувальники, повнолітні близькі родичі чи члени сім'ї неповнолітньої, недієздатної чи обмежено дієздатної особи, яка обвинувачується у вчиненні кримінального правопорушення.

Координаційний
центр з надання
правової допомоги

Ця публікація здійснена за підтримки американського народу, наданої через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) в рамках Проєкту «Справедливе правосуддя».